

22.8.1973

☉

«לא נוכל להיבל הבטחות מילון»

ראש הממשלה אומר לעורכי העתונים, כי ארה"ב ובריטניה מרגיעות את ישראל, אך אין בזה כדי להניח את

על גילויי רצון טוב - מצד ארצות-הברית ובריטניה, להרגיע את ישראל, דובר ראש הממשלה ושר-החוק, משה שרת במסיבת עורכי העתונים בתל-אביב ביום ו' אולם - הוסיף ואמר - לא נוכל לקבל הבטחות מילוליות כשקולות נגד מעשים ממשיים, הלא הם הסמקת נשק לארצות ערב, שעצם נתינתו מעוררת מגמות מלחמה.

לשאלות: מה אפשר לדעת על תנאים שהובטחו לנו מצד בריטניה? והאם יש שמץ של שמועות על הצעות של הסכם בין מצרים וישראל? - השיב ראש הממשלה: לשאלה השניה, לא הגיעו לידיעתי שום שמועות על הסכם בין מצרים ובייג'נה, ולראשונה: המלך בינינו ובין בריטניה עדיין נמצא שך ואינני יכול לומר דבר ברור, אין להניח שנראה בהבטחות מילוליות גרידא דא משו: היכול ליצור שיווי משקל כנגד עובדות היסוד העמידות להשיג תגות לרעתנו, במאון הכוחות במזרח התיכון - עם כל הערכתנו לרצון חטוב המתבטא לפעמים בדברים שאנו שומעים.

לשאלה בקשר לשגריר האמריקאי תחדש ומקים מסירת כתב האמנות - השיב שרת: חוקת על ממשלת ארה"ב, כי היא יודעת היטב שאם ברצינה לשלוח אלינו שגריר, הוא יצטרך לרת' יצב לפני הנשיא במקום מושבו הקבוע, מקבל מינוי ברנס בכרכה לשאלות אחרות השיב מ. שרת: הפגישות הראשונות עם הנגראל ברי גם תוקדשנה להסברת הרקע ויחסנו לענין ועדות שביחת הנשק, בכלל זה גם בירור בעיות שהיו שנויות במחלוקת.

אני מניח, כי לרגל השתלשלות המאורעות הבלתי פוסקים, נצטרך לביי רר אתו עניינים חדשים, אנו מקדמים את מינויו בכרכה ואנו מצדנו נתיה

משה שרת

מאות מעוניינים לשתף פעולה עמו וליצור מצדו את ההבנה הדרושה לגישתנו למשטר שביחת-הנשק.

מצד האלם היה גילויי של רצון טוב להרגיע את ישראל, נוכח החששות החמורים שהיא הביעה להתפתחות המצב - אמר שרת והוסיף: אינני סבור, כי יש כדברים אלה כשלעצמם כדי להניח את הדעת, אנו מתייחסים כמקודם בשלילה גמורה למדיניות ארה"ב במזרח-התיכון, במידה שהיא מתבטאת בזיון ארצות ערב, אנו משובשים, כי הנשק הזה לא ישמש לתועלתו, ומבחינת המטרה שהוא ניתן הוא יאכזב לחלוטין את התקוות שתולים בו, ואנו אומרים זאת על יסוד הנסיון המובהק של שתי מלחמות העולם.

לעומת זאת, אנו בטוחים, כי מצד מדינות ערב מיועד נשק זה לשימוש נגד מדינת ישראל, עצם מתן הנשק הזה מוכרחה להתקבל מצד המדינות הערביות, חששות אינם סתם חששות של יש"ר אל לבטחונה, אנו סבורים, כי מתן נשק חד' צדדי, זה, מערער את השלום והיציבות בתוך האזור, גם בין הארצות הערביות וגם בינו לבין ישראל, אין זה צעד לביצור השלום במזרח התיכון, מדינת-ישראל תדאג לבטחונה בכל התנאים, אבל היא מתיחסת בשלילה למגמה המערערת את היציבות ומרחיקה את השלום במזרח-התיכון.

שאלה: אם נניח שבקשת ישראל למתן נשק תתקבל, וגם ישראל תקבל את חלקה בנשק, כיצד סבורת ישראל

שאפשר לגשר על פני המערך בין שבע מדינות ערב ומדינת ישראל? תשובה: אין אף עומדים לפני הצעד הראשון של הסמכת נשק לארצות הערביות, הבעיה אם יש או אין מער קיימת ממילא, היא רק מחמירה עתה, יש תמיד בעיה כשביל ישראל לעמוד הכן לקראת כל פורענות.

לא בכל שלב אנו יכולים לערוך את שאלת העובדות הקיימות, אנו אומה של מליון וחצי יהודים נוכח עשרות מליונים מסביב, ישנו בכלל מער היסודי טורי והוא גם מתבטא בכמויות הנרשקות, הבעיה העומדת היא ביחסים בין המעצמות המערביות, ובייג'נה, הבעיה שצריכה לעמוד בפני הצבוריות הבינלאומית היא, אם המעצמות המערביות עשויות נכון כשהן מרחיבות ומחפירות את המערך הזה.

יש כל הזמן מגע עם בריטניה בעניינים אלה, מספר האגרות ששלחנו עד עתה הוא חמש וראיונות היו לאין ספור.

שאלה: בכל הברורים עם המוס"ד הבריטיים, האם ממשלת בריטניה לא רמוה על אמירויות של כסד סים בריטיים בשטח ישראל? תשר בה: מעולם לא.

לשאלה על אפשרויות של שיתוף צבאיות בין צרפת וישראל: עוד לא נודע לי לשמוע דו"ח מפי הרמטכ"ל ולא איכזר לומר דבר, ידוע היטב שאנו בשלבים שונים השגנו אפשרויות של רכישת נשק בצרפת ויחסן שהכוונה היא להמשך, אנו גם קבלנו מצרפת חקלות חשובות לאיר מונם הורכתם של קצינים גבוהים מצה"ל, גם את החקלות האלה אנו מעריכים מאוד, ומאוד נחשיב אם תן תימשכנה.

לשאלה על חוק שירות הבנות, השיב ראש הממשלה, כי הוא רואה אותו כחוק שטרם הוצא לפועל, ראש הממשלה השיב עוד בשאלת חוק העתונות ושפות אידיש ולאדינו, ועל תוצאות הביקור של משלחת בור-מה, הדברים יבואו.